7/5443

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.03-11/2341 25/4/2005

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.04.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10159 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN'in, Eğitim Bir Sen'in yaptırdığı öğretmen sorunları araştırmasına ilişkin ilgi yazı eki 7/5443 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Bilindiği üzere, öğretmen atamalarında 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu dayanak alınmaktadır. Söz konusu Kanun'un 43'üncü maddesinde, "Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir." Şeklinde tanımlanmakta ve "Öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır." hükmüne yer verilmektedir.

Ayrıca aynı Kanun'un 45'inci maddesinde de; öğretmen adaylarında aranacak niteliklerin Millî Eğitim Bakanlığınca tespit olunacağı, öğretmenlerin, öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurt dışı yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar arasından Millî Eğitim Bakanlığınca seçileceği, yüksek öğrenimleri sırasında pedagojik formasyon kazanmamış olanların ihtiyaç duyulan alanlara atanmaları halinde adaylık dönemi içinde yetiştirilmeleri için Millî Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirlerin alınacağı, öğretmen olarak atanacaklarda aranacak şartların yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan 11.06.2000 tarihli ve 24076 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurum Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin "Atama Şartları" başlıklı 8'inci maddesinde; öğrenim durumu bakımından mezun olduğu okul ve bölümün Talim ve Terbiye Kurulu'nun öğretmenliğe atanacakların tespitine ilişkin kararlarına göre atanacağı alana uygun olması gerektiği, özel şartlar arasında sayılmıştır.

Öte yandan, 15.06.1989 tarihli ve 3580 sayılı Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanun'un, 3641 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ile değişik 3 üncü maddesi; "...Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren yükseköğretim Kurumları; Eğitim Yüksekokullarını, Sanat Eğitimi Yüksekokullarını, Eğitim Fakültelerini, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerini, İlahiyat Fakültelerini, Fen Fakültelerini, Edebiyat Fakültelerini, Fen-Edebiyat Fakültelerini, Eğitim Bilimleri Fakültesi ile Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesini ifade eder." hükmünü içermektedir.

Bazı alanlarda öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumunun bulunmaması ya da o branştaki mezunlarla ihtiyacın karşılanamadığı dönemlerde yakın branşlardan mezun olanlarla da öğretmen açığı giderilebilmektedir.

Özel bir ihtisas mesleği olan öğretmenliğe atanacak kişilerin mezun olmaları gereken yüksek öğretim programlarını belirleyen Talim ve Terbiye Kurulunun 12.07.2004 tarih ve 119

EĞİTİME %100 DESTEK ÜCRETSİZ 444 0 632 DANIŞMA HATTI
Atatürk Bulvarı Nu: 98 Kızılay 06650 ANKARA
Telefon: 425 00 86 - 425 33 67 Faks : 418 64 01
e – posta : apk @ meb.gov.tr Elektronik ağ : www.meb.gov.tr

7/5443

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.03-11/ 2341 25/4/2005

Konu : Soru Önergesi

sayılı Karar'ı Bakanlığımızca ilgili üniversitelerin ve kurumların görüşü ile üniversiteler ve eğitim sistemimizdeki gelişmeler dikkate alınarak mevcut mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

Öğretmen atamaları yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde yapılmaktadır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun; "Genel amaçlar" başlıklı 2'nci maddesinde, "Türk Millî Eğitiminin genel amacı,Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. (Değişik: 16/6/1983 - 2842/1 md.) Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı;Türk Milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.", "Özel amaçlar" başlıklı 3'üncü maddesinde de; "Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir." denilmektedir.

Anılan Kanun'da Türk Millî Eğitiminin Temel İlkelerinden; "VII - Atatürk İnkılâp ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği:

Madde 10 - (Değişik: 16/6/1983 - 2842/2 md.)

Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılâp ve ilkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Millî ahlak ve millî kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir.

Millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile işbirliği yapılarak Milî Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır.

VIII - Demokrasi eğitimi:

EĞİTİME %100 DESTEK ÜCRETSİZ 444 0 632 DANIŞMA HATTI
Atatürk Bulvarı Nu: 98 Kızılay 06650 ANKARA
Telefon: 425 00 86 - 425 33 67 Faks : 418 64 01
e – posta : apk @ meb.gov.tr Elektronik ağ : www.meb.gov.tr

7/5443

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.03-11/ 234 25/4/2005

Konu : Soru Önergesi

Madde 11 - (Değişik: 16/6/1983 - 2842/3 md.)

Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine aykırı siyasi ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasi olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

IX - Laiklik:

Madde 12 - (Değişik: 16/6/1983 - 2842/4 md.)

Türk millî eğitiminde laiklik esastır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır." hükümlerini içermektedir.

Öğretmenler, öğretmenlik mesleğine başlarken de; "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılâp ve İlkelerine, Anayasada ifadesini bulan Türk Milliyetçiliğine sadakatle bağlı kalacağıma; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağıma; Türk Milletinin millî, ahlâki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup bunları geliştirmek için çalışacağıma; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelerine dayanan millî, demokratik, laik bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarımı bilerek, bunları davranış hâlinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim." yeminini etmekte olup 1739 sayılı Kanun'da belirtilen amaçlar ve temel ilkeler ile diğer mevzuat doğrultusunda öğrencileri yetiştirmekle görevli bulunmaktadırlar.

Bakanlığımızca, söz konusu personelden, görev ve sorumluluklarıyla bağdaşmayan fiilleri bulunan veya bulunduğuna dair duyum alınanlar hakkında, yapılan inceleme-soruşturma sonucunda getirilen adli, idari, mali ve disiplin teklifleri doğrultusunda yasaların gereği yerine getirilmektedir.

Diğer taraftan, öğretmenlerimizin ücretleri, Devletimizin ekonomik imkanları, kalkınma planları ve hükûmet programları çerçevesinde, emek ücret ilişkisi bütünlüğünde aylık ve diğer özlük haklarında; personelin kıdem ve öğrenim niteliği ile başarı derecesi ölçüt alınarak dengeli bir iyileştirme sağlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

EĞİTİME %100 DESTEK ÜCRETSİZ 444 0 632 DANIŞMA HATTI
Atatürk Bulvarı Nu: 98 Kızılay 06650 ANKARA
Telefon: 425 00 86 - 425 33 67 Faks : 418 64 01
e – posta : apk @ meb.gov.tr Elektronik ağ : www.meb.gov.tr